

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Égészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Dr. Fodor József, egyetemi tanár.

A magyar orvosi tudománynak egyik legkiválóbb művelője, dr. Fodor József miniszteri tanácsos és egyetemi tanár halt meg márczius 20-án. Vele közegészségügyünknek egyik legelkelesebb harcosa szállott sirba. Dr. Fodort tudományos munkálkodása révén jól ismerték a külföldön is, itthon pedig nemcsak nagy tudományával, hanem a közegészségügy érdekében kifejtett lan- kadatlan tevékenységével is nagy tiszteletet szerzett nevének.

Dr. Fodor József halálának oka az általános testi és szívgyöngeség volt. Egy rajta végzett orvosi műtét zsibbasztotta el testi erejét s ez aztán halálát okozta. Életrajzi adatait a következőkben közöljük:

Dr. Fodor József, miniszteri tanácsos, a vaskorona-rend lovagja, orvos, sebész-doktor stb. született Lakócsán, Somogy-megyében, 1843. július 16-án. Gimnáziumi tanulmányait Pécsen, az egyetem első évét Bécsben, a többi Budapesten végezte, ahol 1865-ben orvos-doktori, 1866-ban sebész-doktori, szemész- és szülésmesteri oklevelet nyert.

Egy ideig itthon mint tanársegéd, majd mint bonczoló főorvos működött, azután beutazta a külföldet s 1872-ben visszatérván, a kolozsvári egyetem tanárává lett, ahonnan

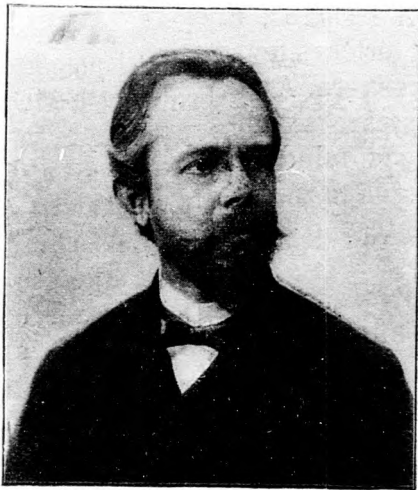
1874-ben hívták meg a budapesti egyetem közegészségtani tanszékére, melyen 27 éven át működött. Az ő javaslatai alapján szervezték az iskolaorvosi, majd az egészségtan tanári intézményt s az ő eszméje volt az országos közegészségi egyesület alakítása is.

A londoni egészségügyi kongresszus alkalmával a kambridgei egyetem tiszteletbeli doktornak választotta. 1888—89 és 1891—92-ben az orvosi kar dékánja, 1894—1895-ben az egyetem rektora volt. — 1894-ben a király a III. osztályu vaskorona-rendet, 1896-ban miniszteri tanácsosi címet adományozta neki.

Tudományos munkáinak jó része pályadíjakat, jutalmakat nyert.

Dr. Fodor József ugyanis mint kiváló orvostudós, ugyanis mint a fővárosi társadalmi intézmények lelkes barátja, jó hírnévnek, mondhatni népszerűségnek örvendett, sok

egylet és tudományos intézet, melyeknek tevékeny tagja volt, gyászolja e nemes emberbarátot, aki élte delén hunyt el és ugyanis mint az orvosi tudomány lelkes művelője, ugyanis mint jó hazafi a magyar társadalom nagy munkájából még sok ideig vehette volna ki a részét; ettől most megfosztotta őt a könyörtelen végzet

FODOR JÓZSEF, egyetemi tanár.

(1843—1901.)

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Készülődések a választásra.

A vidéken már előre mozgolódnak, szervezkednek és gyülekeznek, hogy a küszöbön álló választásokra elkészüljenek a választópolgárok. Ezekből a készülődésekből minket is érdekel bizonyos rész és talán igen is tekintélyes rész, amennyiben gazdasági helyzetünk szomorú állapotba jutott és azokon segíteni most már valóban a legutolsó határidőnél vagyunk, körmünkre égett a parázs. Egy olyan általános veszedelem ez, amelynek elhárítására minden honpolgárnak saját érdekénél fogva törekedni kell, a választandó képviselőknek pedig pártkülönbség nélkül szent kötelessége a nemzet anyagi nyomorát minden lehető eszközökkel orvosolni.

Mit kérjen a választópolgár a képviselőjétől? Mit bizzon rá, mikor a mandátumot a kezébe adja? Milyen röviden lehet erre felelni!... »Nézz meg minket!« És ha az a képviselő végig tekint a választóin, akaratlanul is kénytelen látni azt, hogy azok a választópolgárok, azok az államot fentartó kisemberek, nyomorban, szegénységben vajudnak. Az iparosnak nincs mit egyék, mert országszerte csak lézeng az üzlet. A birtokos, a földművelő nem bírja nyersterményét értékesíteni. A munkásnép százezreinek nincs kenyere. A kivándorlás évről-évre nő és százezrekre szaporítja a földönfutók számát, pedig azok mind hű fiait óhajtának lenni a szeretett szülőhazának.

Mit igérjen a képviselő? Miről tegyen fogadásszerű ígéretet?

Arra tegyen ígéretet, hogy az ország közgazdasági állapotának javítására tőle minden telhetőt meg fog tenni. Ne igérjen egyes községeknek, egyes járásoknak, hanem az országról beszéljen, mert a magyar sorsa az egész haza földjén mindenütt oly nyomasztó, hogy abból egyes részeket különválasztani lehetetlen. Talán egyik vidéken nagyobb a jaj-kiáltás, mint a másikon, de a fájdalom, a nyomor mindenféle egyforma — megölő.

Nagyságos képviselő urak, csak nézzétek meg a ti választóitokat és ha van szívetek, akkor tudjátok, hogy mi a baj. Az ország közgazdasági állapotán kell segíteni, hogy ennek javultával egyébről is beszélhessetek, mert ez a legégetőbb, ez a legszükségesebb. Ezáltal segítve lesz a helyzeten mindenfelé, mert egy kis helyen végezni az orvoslást: az nem segít a nyomasztó állapotokon.

Választópolgárok! ti pedig csak azt kérjétek képviselőitektől, hogy jó közgazdasági állapotokat teremtsenek, mert ebben a rövid szóban benne van minden. Miként az Ur imájában, a »Mi-*atyánk!*«-ban benne foglaltatik az imádkozó ember lelkének, szívének minden óhajtása, ki-

vánsága, éppen úgy a magyar haza lakóinak összes kérelmeit egybefoglalja az, hogy a gazdasági helyzeten javítsanak, a megélhetést tegyék lehetővé.

Ezek az eszmék járják át szíveinket most, mikor halljuk, hogy készülődnek a választásokra és ezek az érzések közösök mindnyájunkkal.

P. T.

Melyik az igazi katona?

Csak a múlt héten történt meg ez a két eset, amelyeket itten fölemlíteni érdemesnek tartunk, hadd tudják meg, hogy melyik az igazi katona? Az egyik eset Székesfehérváron történt. Színház után, a szorongó tömegben egy vargalegény véletlenül meglökött egy honvédhadnagyot. A tiszt erre röviden arculütötte az iparost. Ezt természetesen a varga sem hagyhatta szó nélkül, káromkodott, mint egy — varga. A hadnagy ekkor kirántotta kardját és kétszer élesen végigvágott a védtelen emberen, súlyos sebet ejtve rajta.

Szerényen és alázattal kérjük: ilyen-e az igazi katona?

A másik eset a székesfővárosban történt. A főváros egyik népes utcáján valamely temperamentumos polgártársunk oly élénken magyarázott valamit a vele sétáló barátjának, hogy botjával véletlenül fejbe vágott egy katonatisztet. Alaposan fejbe vágta, úgy hogy a daliás katonának leesett a sapkája s a homlokáról alácsepegett a vér. És mi történt? A mi hősrünk, aki igazi katonavér, vitéz és bátor, komoly összeütközésben rettenthetetlen oroszán, letörülte homlokáról a vért s kedves humorral karonfogta »ellenfelét«, aki ezer bocsánatot kért s végig sétált vele az utcán, nehogy valami számára, a hősködők és fontoskodók közül való, komolynak találja venni a megtörtént balesetet.

Nos hát, ez az igazi katona!! Nem huzza ki a kardját minden ringy-rongy alkalommal, nem vitézkedik oktalan virtussal s főképp a bravuros hatvágást nem próbálja ki védtelen polgárembereken. Komoly alkalomra való a katona fegyvere, amelynek egyáltalán nem szerez becsületet az oktalanul, haszontalanul, könnyelmű vitézkedéssel kiontott vér.

Az ipari szövetkezetek munkavállalkozásai.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai Thék Endre egyesületi alelnök elnöklete alatt ülést tartottak, melyen dr. Horváth János tartott előadást az ipari szövetkezetek munkavállalkozásáról.

Előadó abból indult ki, hogy az országos központi hitelszövetkezet ipari szövetkezeteinek mintaalapszabályaiba már kezdetben fölvette, úgy a szövetkezeti tagokat, mint maguknak a szövetkezeteknek munkavállalatait és az óvadékok letételének közvetítését. Ez alapon az ipari szövetkezetek már a folyó

évben az ország minden részében megkezdették — de egyelőre csak a közhatósági — ipari munkák felvállalását és szállítását.

Mivel azonban e tekintetben sem az ipari szövetkezetek, sem a szövetkezeti tagok kellőleg tájékozva nincsenek, előadó kimerítően ismerteti egyfelől az ipari raktár- és termelő-szövetkezetek munkavállalkozásainak módját, másfelől pedig az ipari hitelszövetkezetek szakcsoportjainak, alkalmi egyesületeinek szervezkedéseit és vállalkozásait.

Különösen kiemeli, hogy ha a kisiparosok ily módon szervezkednének, a nagyvállalkozók közé lépnek, maguknak biztosíthatják a vállalkozói nyereséget, munkájukat jobban értékesíthetik és ismét elfoglalhatják azt a tért, melyről a kellő szervezkedés és egyesülés hiányában őket a nagyvállalkozók leszorították. S azt a célt annál jobban elérhetik, mert az országos központi szövetkezet nemcsak szervezkedésüket irányítja és vezeti, hanem őket erkölcsileg és anyagilag is támogatja.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult héten a kvóta arányának megállapítását tüzték ki a képviselőház munkarendjére, de a közbenjött «Adria» hajózási társulat államsegélyi ügye leszorította napirendről és erős vitákra adott alkalmat.

A kvóta arányának megállapítása.

Szell Kálmán miniszterelnök előterjeszti indítványát a kvóta arányának megállapításáról.

Az ellenzék részéről **Thaly, Ugron, Pichler** és többen tiltakoznak a tárgyalás ellen, azt hozva fel okul, hogy Ausztriában nincs alkotmány, hanem zürzavar.

Polónyi Géza tiltakozik a kvóta-bizottság kiküldése ellen. Nagy helyeslés közt esatlakozik Ugron Gábor állásfoglalásához. Ő is azt magyarázza, hogy Ausztriában alkotmányellenes állapotok uralkodnak, az osztrák 14. §. alapján nekünk tárgyalni nem lehet. Hisz oda át még a 14. §. rendelkezéseit is kijátszották. Ez az indítvány, amit ma a kormányelnök előterjesztett — tekintve az ausztriai viszonyokat — a mi alkotmányunknak durva kijátszása.

Az a parlament, mely bucsuzójában segédkezet nyújt arra, hogy felséghatározatokkal emeljék fel kvótánkat, az nem lehet hazafias. A miniszterelnök azt mondta, hogy mi ne beszéljünk az ausztriai belviszonyokról. A javaslatot nem fogadja el.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy mint miniszterelnök is, mélyen elítéli azokat az inzultusokat, melyek Ausztriában akár a parlamenten kívül, akár azon magyar állam ellen irányítottak. A miniszterelnök ezután azt bizonyítja a jobboldal nagy he-

lyeslése közt, hogy ő 34 éves politikai pályáján mindig a nemzet érdekeit védte. Azoknak a nézeteknek jogosultsága nincsen meg, melyek a kvótakérdésben a király döntési jogosultságát kifogásolják.

Kijelenti, hogy több felszólaló a kvóta arányának megállapításánál szóló javaslatához nincs. A kvóta-bizottság tagjait holnap választják meg.

Ezután a kereskedelmi miniszter javaslata került tárgyalás alá: az Adria m. kir. tengerhajózási társasággal kötött szerződés törvénybe iktatása tárgyában, melyet **Heltai Ferencz** ajánlott elfogadásra, hosszabb beszédben kifejtve, hogy a magyar kivitelre nézve milyen fontos tengerhajózásunk minél nagyobb körben való kiterjesztése.

Tallián Béla alelnök nyitja meg a tárgyalást s az irományok felolvasása után áttérnek a napirendre, az Adriával kötendő szerződés becikkelyezésének tárgyalására. **Pichler Győzőt** a bizottság jelentése a javaslatról nem elégti ki. Ő foglalkozott a törvényjavaslat szövegével. Ebben a szerződésben sem valószínűnek meg az önálló vámterület előfeltételei, valamint szerinte az összes gazdasági javaslatokban sem, melyet ez időkből a törvényhozás elé terjesztettek. A pénzügyi bizottság a jelentésében ugyan utal az önálló vámterület eszméjére, de kérdi a minisztert, hogy nem akar-e ez csak az ellenzék részére csalétek lenni. Ha nem, akkor miért akarják megkötni ismét a nemzet szabad rendelkezési jogát husz esztendőre? Van-e biztosíték arra, hogy az Adriával kötött szerződés husz év alatt nem lesz-e akadálya gazdasági fejlődésünknek. Ez a javaslat is paktum s pártja nevében már ezért sem fogadja el. De kérdi tovább, hogy mondja meg a kereskedelmi miniszter, hogy magyar-e az Adria. Hiszen még a magyar zászlót is elpaktálták hajóiról. Hát az új szerződésben nem lehetett volna már a magyar zászlót ezeken a hajókon visszahelyezni jogaiba, hogy az hirdetője legyen önálló államságunknak? Majd azt bizonyítja ezután, hogy más külföldi hajóstársulat 40 százalékkal olcsóbban szállít, mint az Adria. Hát akkor minek adunk az Adriának szubvenziót. Az Adria még nem is a mi érdekeinknek megfelelőleg indítja hajójáratait. Hát akkor mért szubvenzionáljuk.

Franciaországban olcsóbb a szállítás, mint Fiuméba. Ott kell szubvenziót adni, ahol egy új nagy iparvállalatot kell teremteni, vagy ott, ahol meg kell menteni egy haldokló iparágat, de nem egy nyereszkes vállalatnak, mely ugyanis nagy haszonnal dolgozik. Ezt az Adria évi mérlegeiből bizonyítja. Azt bizonyítja azután, hogy micsoda eljárás az, hogy egy olyan társulat, mely tizennégypercentes osztalékot ad tagjainak, az még a szubvenzió mellett adómentességet is élvezett tiz éven át, akkor, mikor a magyar telkes gazda földönfutóvá lett. Azt az adókiivető bizottságot, mely az Adriát tiz évig ki hagyta bujni az adózás alól, be kellene a fegyházba zárni.

Rakovszky István azzal kezdi, hogy valóban nehéz gunyiratot nem irni. Az összeférhetlenségi tör-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

vény revíziója közben terjesztik be ezt a javaslatot. A gazdasági bizottságban Léva, Matlekovics és Rosenberg Gyula ajánlotta elfogadásra ezt a javaslatot, az előadósékból pedig Heltai Ferencz. Ami ebben a javaslatban le van rakva, azt mind Tisza István és az Adria többi igazgatósági tagjának köszönheti az ország. Nagy munkát akar végezni, azért végigmegy a miniszter jelentésének minden pontján. A jelentés szerint ez a társaság egy fejlődésben levő vállalat, mely segítségre szorul. Hát hiszen akkor nem felelhet meg igényeinknek. A miniszter jelentéséből bizonyítja be, hogy a társulat a külföldi kereskedelem szolgálatában százezer tonnával többet szállított, mint a magyar kereskedelem szolgálatában.

Gróf Batthyány azt állította, hogy az Adria rozoga hajókból állított össze. Hát miért adunk mi neki szubvenziót. Azért talán, mert a hajók egyikének neve Tisza, a másiké Dániel, a harmadiké Zichy. Az Adria hajójáratáról szól ezután s azt állítja, hogy azok nem állanak arányban a szubvenzió emelésével, sőt azt mutatja ki, hogy most egy párral kevesebb van, mint a múlt szerződésben kikötve volt. A közgazdasági bizottság egész jelentései, számadatai csak félrevezetésre alkalmasak. Aránylag több szubvenziót adunk, mint Anglia, mert egy hajó után 42552 koronát fizettünk.

Nem az nekünk a fő, hogy az Adriát segélyezzük, hanem hogy a magyar ipart és kereskedelmet.

A tárgyalást folytatják.

Uj ágyuk. Az a hír érkezik Bécs városából, hogy az osztrák-magyar hadsereget új ágyukkal készül a hadügyi kormányzat ellátni. Az új ágyuk beszerzése 134 millió koronába kerül, ami új adóteher lesz a monarkia vállain, nem ugyan az ágyuk maguk fogják ezt a terhet képezni, hanem az — áruk.

Kavicsok a vágómarha gyomrában. A budapesti közvágóhidon történt ez a csinos kis eset. Egy mézáros marhát vágatott s a termetes állat gyomrában 24 kilogramm kavicsot találtak; a súlyt az élelmes eladó azért etette meg az állattal, hogy súlyosabb legyen. — A fővárosi lapok írják ezt az esetet, melynek állítólag a közvágóhidon időző polgármester is szemtanuja volt, kétséges azonban, hogy az állat annyi megemészthetetlen súlylyal gyomrát megterhelhette volna.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Küzdelem a pálinka ellen.

A francia nemzetnek egyik nagy írója: Zola Emil *emberirtónak* nevezte el a pálinkát. Találó elnevezés. Ez az égető tüzes ital naponta több áldozatot követel, mint a legpusztítóbb háború, mint a leggyilkosabb ragály. Tekintsünk csak mélyen belé a családok életébe, hányan a boldogságát dulta fel a pálinka, hányat juttatott koldusbotra, hány munkabíró embert ragadott el idő előtt a szeszes italok mértéktelen élvezése?

Sokat, nagyon sokat.

Fent a nagyuri palotában épp úgy, mint lent a kunyhókban mindenütt vannak áldozatai. Csakhogy

azzal a különbséggel, hogy a nagyuri paloták lakója tudja azt, hogy a szeszes italok élvezése mindenképpen káros, addig az alsó néposztályok a pálinkaivást éppen nem tartják veszedelmesnek.

Korra reggelenként a korecsmaajtón beforduló gazda a sziverősítőnek felhajtott egy-két kupiczában éppen semmi rosszat nem talál, sőt meg van győződve, hogy ez az egy-két pohár adja meg neki a napi munkához való erőt. Kint a mezőn is előkerül a butykos — és isszák az erősítő italt.

Ünnepnapon pedig, mikor szünetel a munka, akkor bufelejtőnek használják. Egyszóval napkeltétől-napnyugtáig; vasárnap reggeltől szombat estig: Ujesztendő naptól Szilveszterig, kedves vendége a mi magyar népünknek az ő megrontója: a pálinka. Az orvosok régen kimutatták, hogy az emberiszervezetre káros a pálinka. Pillanatra ad ugyan erőt, kis időre felfrissít, de utána annál nagyobb a visszahatás. Mint a szu az erős tölgyet, úgy őrli meg lassankint nap-nap után jobban az ember egészségét.

Ez az egyik baj, a másik baj még súlyosabb természetű. A részeges ember jellemében gyöngö, erkölcsében lazult, tetteiben, elhatározásában ingadozóvá lesz. A korecsma szoktatták a mi népünket a hitelezéshez. A hitelbevásárlás legtöbb esetben az erkölcsi romlás alapja.

Ehhez járult még aztán nálunk, hogy akadtak százával olyanok, a kik a különben is káros és mérges hatású italt meghamisították.

Belé keverték a pálinkába vitriolt, terpentínoilajat stb. és más ilyenféle erősítő anyagokat, amelyek a szervezetekre még inkább ártalmasak.

Akadtak százával olyanok, a kik a pálinkaivó embereket, — azokat, akiket az ivás szenvedélye hatalmába kerített — a hitelezés, főleg a dupla krétával való számítás révén egész a tönk széleig juttattak.

A magyar nép sorsát szívükön viselő sokáig tehetetlenül álltak e bajjal szemben. Nem volt segítség. A szó mit se használt ellene, a cselekvésnek nem volt módja. De ma már van.

Van amit gátul lehet dobni a mértéktelen pálinkaivásnak — ez pedig a *fogyasztási szövetkezet*.

Említettük, hogy a legnagyobb baj az volt, hogy a szeszesitalt a szatócstól hamisítva kapták és hitelbe.

Mióta a kapzsi szatócsokat kezdik a szövetkezetek megregulázni, azóta megfordult a világ sora. A ki pálinkát akar venni, az kap a szövetkezetben is olesót, hamisítatlant, de csak készpénzért. Ezenkívül vasárnap a szövetkezeti bolt csukva lévén, az lesz eredménye, hogy legalább pihenő napokon nem hajtogatja a pálinkás üveget a gazda.

Ez volna a kezdet-kezdet. A dolognak a folytatása pedig a szövetkezetek kebelében alakuló mértéktelenségi egyletek lesznek. A korecsmaosoktól és uzsorás szatócsoktól ily egylet alakítását nem várhattuk, ezzel maguk alatt vágták volna a fát. Amde a fogyasztási szövetkezet vezetőiben lesz annyi bátorság, hogy megalakítják ez egyleteket, a melyek a külföldi példák szerint a pálinkaivásnak eddig a leghathatósabb ellenszerei.

A mint halljuk, a «Hangya» szövetkezet most készül ebből a célból nagyobb szabású mozgalmat indítani. Egyike lesz ez a leghatalmasabb lépéseknek, mely nemzetünket a boldogulás felé viszi.

A hazai szövetkezetek központi hitelintézete a napokban tartotta utolsó közgyűlését. Érdemes e ró

a derék intézetről megemlékeznünk, ez volt az, a melyik Magyarországon megvetette alapját a szövetségi életnek. Mintegy 500 hitelszövetkezet tartozott a kötelékébe. Az 1898: XXIII. t.-ezikkel alkotott Orsz. központi hitelszövetkezet megalakulásával véget ért a hazai szövetkezetek központi hitelintézetének dicsőségesnek mondható pályafutása. A szövetségi életet új alapokra fektették, fiókszövetkezeteit átadta az O. K. H. Szövetkezetnek, a mely ma már oly erőre kapott, hogy több mint 1000 szövetkezet tartozik kötelékébe. A központi hitelintézetet Károlyi Sándor gróf és lelkes társai alapították, kik most üdvös tevékenységüket a «Hangya» felvirágoztatására szentelik. Az utolsó közgyűlés arról győzött meg mindenkit, hogy a központi intézet a legnagyobb gonddal, a legnagyobb lelkiismeretességgel volt vezetve, akik pénzüket belefektették, most esorbitatlanul visszakapják azt. Ez manapság mindenestre becsülni való dolog.

A népszámlálás eredménye.

II.

Mult számunkban a népszámlálás országos eredményének főösszesítését közöltük. Alábbi számadatok az ország hatvanhárom vármegyéjének népeségi szaporodását tünteti fel lélekszám és $\frac{0}{0}$ -os szaporodás szerint:

	Lélekszám	Szaporodás	Szaporodás $\frac{0}{0}$ -ban
Árva	84.960	140	0.17
Bars	164.570	11.660	7.63
Esztergom	86.686	8.308	10.60
Hont	313.866	6.123	5.68
Liptó	81.727	4.877	6.35
Nógrád	236.764	22.820	10.41
Nyitra	428.612	32.130	8.10
Pozsony	300.216	21.257	7.64
Trencsén	285.829	26.983	10.42
Turóc	51.097	1.118	2.24
Zólyom	123.054	10.641	9.47
Baranya	292.379	4.161	1.44
Fejér	203.380	8.473	4.35
Győr	96.338	3.346	3.60
Komárom	158.631	14.003	9.68
Moson	88.909	3.859	4.54
Somogy	343.171	16.336	5.00
Sopron	244.860	12.471	5.37
Tolna	251.868	(-) 230	(-) 0.09
Vas	415.725	25.354	6.49
Veszprém	220.997	5.717	2.66
Zala	433.864	29.165	7.21
Bács-Bodrog	603.112	29.998	5.23
Csongrád	132.247	11.951	9.93
Heves	252.422	18.637	7.97
Szolnok	348.902	30.427	9.55
Pest	821.765	137.472	20.09
Abauj-Torna	156.034	5.034	4.33
Bereg	207.629	28.174	15.70
Borsod	257.654	40.860	18.85
Gömör	183.450	8.640	4.94

	Lélekszám	Szaporodás	Szaporodás $\frac{0}{0}$ -ban
Sáros	173.584	5.563	3.31
Szepes	170.445	7.154	4.38
Ung	151.683	16.436	12.15
Zemplén	326.082	26.885	8.87
Békés	276.998	18.612	7.20
Bihar	525.359	47.212	9.87
Hajdu	147.896	13.858	10.34
Máramaros	306.031	37.750	14.07
Szabolcs	286.525	41.580	16.98
Szatmár	337.216	31.184	16.28
Szilágy	205.873	11.706	7.69
Ugocea	83.244	7.785	10.31
Arad	336.126	34.581	11.47
Csanád	139.242	8.667	6.64
Krassó-Szörény	438.720	31.085	7.62
Temes	394.903	19.607	5.23
Torontál	586.505	15.703	2.75
Alsó-Fehér	209.569	16.497	8.54
B.-Naszód	117.696	12.959	12.37
Brassó	92.573	5.796	6.68
Csik	125.068	10.958	9.60
Fogarás	91.918	3.701	4.19
Háromszék	135.427	5.419	4.17
Hunyad	302.546	34.651	12.93
Kis-Küküllő	108.440	7.395	7.31
Kolozs	204.366	15.022	7.93
Maros-Torda	176.360	12.712	7.77
Nagy-Küküllő	143.321	8.009	5.92
Szeben	162.744	14.006	9.42
Doboka	236.293	18.743	8.61
Aranyos	159.766	9.202	6.11
Udvarhely	117.976	7.844	7.12
Fiume város és kerülete	38.139	8.645	29.31
Belovár-Kőrös	299.217	33.007	12.40
Lika-Krbava	208.809	17.831	9.33
Modrus-Fiume	228.140	7.511	3.40
Pozsega	227.636	24.800	12.23
Szerém	364.765	30.566	9.14
Varazsd	267.571	20.560	8.32
Verőcze	216.929	20.290	10.32
Zágráb	476.928	31.418	7.05

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szegyenmérleg. Kereskedések legfontosabb kelléke a mérleg, amelyről bátran el lehet mondani, hogy nemcsak az eladott áru súlyát, de a kereskedő tisztességét is pontosan mutatja. A legtöbb csalást ezen követik el lelkiismeretlen kereskedők s éppen ezért a legtöbbnek ez is szolgáltatója vagyonosodása alapját. A vezetők az ilyenféle csalásokban természetesen a szénkereskedők. Alig van nap, hogy a kihágási bíró ne foglalkoznék valamelyik szénbolt titkával, mert a derék boltosok a legkormönfontabb védekezéssel siklanak ki a büntetés alól. De mégis horogra került egy diszpeldány: Preisz Miksa. Az

A „Sohr Szent-Antal” ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kiérdemelve.
100 koronát fizet annak, ki egy n. gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal” ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne re deljen, míg fentül hírneves cég-től képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinék ingyen és bérmentve küld.
Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon.
— A tél hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! — Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Aréna-uti 62. számú házban van a Preisz boltja s vevőközönsége azokból a szegény emberekből kerül ki, akik tíz-husz kilónként szerzik be a fűtés drága anyagát. A multkoriban nagyobb megrendelést kapott Preisz s ötven kilós zsákokban szállította a szenet. A vevő megmászaltatta a bezárt zsákokat s kitünt, hogy az ötvenkilós zsák alig nyom negyvenkettőt. Hogy még bizonyosabb legyen a dolgáról újabb szállítmányt rendelt s akkor már a zsák a negyvenkét kilót sem ütötte meg egészen. A vásárcsarnok szégyenmérlegére kerültek a zsákok s Preisz Miksát minap ötven korona pénzbüntetésre ítélte a rendőség.

Méltó párja az Aréna-uti szénkereskedésnek a Robiesek Sándor boltja, a Hunyady-téren. Robiesek tisztított baromfit árul, de olyan sulyokkal méri a vevőinek, amelyből kilónként tíz-husz deka is hiányzik.

— Kölesön kaptam a sulyokat, védekezett a kapitány előtt Robiesek, akit a vásárfelügyelés jelentett föl.

— Kitől kapta? tudakolta a kapitány.

— Nem tudom a nevét. Ott árul a vásárcsarnokban, igyekezett tisztázni magát, de bizonyítani nem tudott semmit.

Husz korona pénzbüntetésre ítélték.

A vásárcsarnokban tegnapelőtt próbamérést tettek a kereskedők ellenőrzésére felállított mérlegen s öt esetben találtak nagyobb hiányt a sulyban. A csaló árusokat följelentette a vásárfelügyelés, de a tárgyaláson egyetlen egy sem jelent meg.

Letartóztatott vezérigazgató. Tavaly őszkor új szövetkezet alakult a fővárosban, melynek Violet Ottó volt a vezérigazgatója. A helyiségük az Erzsébet-köruton volt s a házon ott pompázott a hangzatos czim: Keresztény ruhaszövetkezet, amelyhez Violet, szakítva a rendes szokással, nem kaucziós alkalmazottakat, hanem olyan embereket szerződtetett, a kik hajlandóknak mutatkoztak az »intézet« részvényeit megvásárolni. Ilyen módon mintegy huszonnégyezer koronával csapta be hiszékeny áldozatait, akik között nagyobb összeggel szerepelt egy zsidó ruhakereskedő, aki a keresztény szövetkezet részére a kimustrált, ócska holmit szállította. Ezek végre is megunták a vezérigazgató biztató ígéreteit s csalásért és csalárd bukásért följelentették a bíróságnál. A vizsgálóbíró nemrégiben le is tartóztatta. Ezt a határozatot a törvényszék vádta nácsa s a királyi tábla is megerősítette s így legközelebb kitűzik a végtárgyalást is a dologban.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A mióta Kitchener és Botha között a béketárgyalás meghiusult, azóta ismét zajos a transzváli esatater. Különösen két pontjáról érkeznek naponta hírek kemény esatákról; még pedig a

nyugoti részéből, a hol Delarey bur tábornok csapatai mérkőznek Methuen és Hamilton angol tábornokok seregével és déli részéből, a natáli határ közeléből. Itt a burok a vasutat tartják megszállva, úgy, hogy French tábornok serege, a mely Utrecht mellett áll nagy hegyek közé beékelve, vasuton már nem igen érintkezhetik Johannesburggal és Pretóriával, hanem teljesen Durbánra van utalva. A burok most el akarják vágni a Durbánba vivő vasutat is, hogy Frenchet megfoszszák minden élelmi szeretől és ilyképpen visszavonulásra bírják. Botha a fővezér e közben mintegy 5—6 ezer főre menő sereget gyűjtött össze Middelburg közelében s újra teljesen ura lett a Delagoa-vasutnak, úgy, hogy az angolok Lorenzo-Marquezből semmit sem szállithatnak a harcztérre.

Kinai háboru. Kinában ismét válságos a helyzet, most a kinai-orosz szerződés miatt. A hatalmak ugyanis represszáliákkal fenyegetik meg Kinát arra az esetre, ha aláírja a mandzsurai egyezményt, a mely kiszolgáltatja Mandzsuroszágot Oroszországnak. Kína megijedt és most napról-napra mindenféle kifogást téve, halogatja a szerződés aláírását. Mivel pedig újabb bonyodalomtól lehet tartani, az orosz kormány sürgeti az aláírást, sőt Giers orosz követ a pekingi követek legutóbbi tanácskozásán kijelentette, hogy ha Kína keddig nem írja alá a mandzsurai szerződést, Oroszország megszakítja a további tárgyalásokat és megszállva tartja Mandzsuriát, ezért érdeklődéssel várják Kína döntését.

Előfizetési felhívás.

1901. április hó 1-én új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 31-én lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a márczius hó végéig előfizetett olvasóinknak e hó 22-én külön levélben küldünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kiküldetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár :

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeiket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőinket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtassa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Rend az egyetemen. Öt napi szünet után a keresztkérdése elintéztetve s újra megnyílt a központi egyetem s a tanárok teljes nyugalommal megkezdtek előadásait. Az ifjuság úgy viselkedett, mintha mi sem történt volna az elmúlt napokban s a lezajlott izgalom jelét mindössze az mutatta, hogy a kapun csak igazolás után lehetett bejutni.

Ujpest diszpolgárai. Ujpest községtanácsa mult heti ülésén Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi és Plósz Sándor igazságügyi minisztert diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevélben a községtanács köszönetét fejezi ki Wlassics közoktatásügyi miniszternek az iskolák felállításáért, Plósz igazságügyi miniszternek pedig a járásbiróság kihelyezéseért.

Az isaszegi honvédszobor. Isaszegen, ahol oly fényes diadalt arattak dicső honvédeink az osztrákokon, tudvalevőleg szobrot állítanak az elesett névtelen hősöknek, akik a halhatatlan győzelmet életük árán aratták. A szobor alapozási munkálatai most folynak s a kőfaragást Balázs, Fejér és Renner magyar kőszobrászok végezik s így remélhetőleg a szobor leleplezési ünnepélyét még a nyár folyamán megtarthatják.

Érsekujvár nem ünnepelt. Márczius 15-ikét, a szabadság születése napját az ország minden vidékén nagy lelkesedéssel ünnepelték meg. Nemzeti lobogók lengtek a házakon, hazafias ünnepeket rendeztek, nagy kegyelettel áldoztak Kossuth Lajos, Petőfi és a márcziusi hősök emlékének. Eddig minden évben megünnepelték ezt a nagy nemzeti ünnepnapot Érsekujváron is, de az idén mindenki elfetejtkezett róla, csupán néhány lelkes ifju tartotta számon s ezek az utczán el is énekelték a Kossuth-nótát, de sajnos a böles rendőrök ebbe is beleártották magukat s foghegyről azt mondták:

— Nem hallgatnak, menjenek haza aludni.

Az idők szomorú jele ez. Érsekujvár polgársága nem tud immár lelkesülni a multak dicsőségén. Ma Érsekujvár, holnap másik és harmadik tagadja meg a multat, nem gondolva meg azt, hogy a fény nem önmagára, hanem azokra vet árnyat, a kik élők bujkálnak.

A második tél. Tolnárol írják, hogy ott az idő egészen téliesre fordult. A hőmérő már harmadik napja a fagypontra áll s Boldogasszony napján meg arra ébredtek, hogy mindent hórétég borít. Toponár vidékén is hó esett s az idő is annyira lehült, hogy a hőmérő a fagypontra szállt alá; szerdán reggel a fővárosban is erősen havazott.

Köllő Miklós siremléke. Mult év őszén tették örök nyugalomra a kerepesi temetőben Köllő Miklóst, a segesvári „Petőfi-szobor“, a marosvásárhelyi „Kossuth-szobor“, és több műremek megalkotóját. A székesfőváros tanácsa díszes sírhelyet adott a művésznak, amelyre az elhunyt nagyságához méltó siremléket állítani a székelység erkölcsi kötelessége. Erre nézve élénk mozgalom indult folyó hó 23-án, mikor Péterfynek, a fiatal írónak tizedik műve megjelenése alkalmából ünnepet rendezett a fővárosban lakó székel fiatalaság.

Az ünnepelt kijelentette, hogy ez az összejövetel alkalmul szolgál egy szent kötelesség teljesítésének megbeszélésére. Siremléket kell emelni Köllőnek, miért is ajánlja egy bizottság alakítását.

Kiss György szobrász figyelmeztette a lelkes ifjuságot, hogy e részben már Zala György a Köllő temetése alkalmával ünnepélyes ígéretet tett, éppen ezért a gyűjtést egy háromtagu küldöttég vigye el Zala Györgyhöz, hogy az a már meglevő gyűjtés összegéhez csatoltassék.

Szavait azzal fejezi be Kiss György, hogy a Köllő Miklósnak állítandó siremlék megmintázását teljesen díjtalanul fogja elkészíteni.

A dícséretre nem szoruló nemes ajánlatot lelkesedéssel fogadták. A székesfővárosban működő székel kőszobrászok három tagja, nevezetesen: Balázs István, Fejér János és Renner Antal a siremlék elkészítését teljesen díjtalanul elvállalták.

A gyűjtés országszerte megindult és adakozások Péterfy Tamás, Budapest (Köztelek) címre küldendők.

Április tizenegyediké. A magyar törvényhozás nemzeti ünneppé avatta április 11-ét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. Az új nemzeti ünnepet a szokásos módon ülik meg az idén is a fővárosban.

Visszajött kivándorlók. A kivándorlás hiénái most már a gyilkos levegőjü Braziliát hirdetik a szegény új hazát kereső munkásemberek Eldorádójának, ahol aztán kétségbeesetten látják, hogy éhen kell elveszniök, ha el nem menekülnek onnan. Így járt most legutóbb százhuszonkilenc magyar kivándorló, akik elkeseredten tértek most vissza az Eldorádónak hirdett pokolból. Fiumében meghált az egész csapat s reggel indult mindenki a maga hazájába. Valamennyien szegények és rongyosak.

Ráday gróf kényszermunkán. A zürichi törvényszék minap tárgyalta Ráday gróf bünpörét, aki Terényi Irmával külföldre szökött. A bíróság Ráday Andrást egy évi kényszermunkára ítélte és tíz esztendőre kitiltotta a köztársaság területéről.

Nagy tüzek a vidéken. Megacske abaujmegyei községben a mult szombaton este borzasztó tüzvész pusztított. A falu végén levő cigánykunyhók gyuladtak ki s a nagy szél messze elhordta a tüzes paraszokat. Rövid idő alatt az egész falu lángban állt. Mentésről szó sem lehetett s reggelre csak a leégett fagerendák és füstös falak mutatták, hogy ott még tegnap egy virágzó falu állott. A nyomor onyhitésére a főispán 5000 korona segélyt küldött.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A magyar tyúk nemesítése.

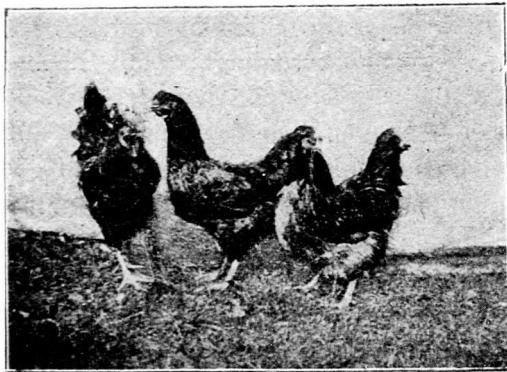
A magyar tyúk, amely hazai viszonyaink között a tenyésztésre legmegfelelőbb, a maga edzettsége, fürgesége, élelmessége, gyors fejlődése és bő tojó-

Fehér, magyar tyúk és kakas.

képessége mellett köztenyésztésre tisztán tenyésztve is olyan, hogy vele bármely más külföldi tyúkfajta a versenyt fel nem veheti.

Van azonban egy-két hibája, amelylyel nagyobb és különösen külföldi piacokon való értékesítésnél a kereskedők igényeit nem elégíthetjük ki teljesen és ez az, hogy teste kicsi és hogy tojása apró és nem sárgaszínű. E két bajon kell tehát segitenünk, ha azt akarjuk, hogy a nagyobb, külföldre szállító

Langsán-kakas és magyar tyúk ivadéka.

kereskedők is jobban megfizessék. E célból ami a nagyobb testet illeti, helyes kiválasztás és a gyorsabb fejlődésű egyedek tenyésztésre alkalmazása mellett a magyar tyúkot langsán kakással párosítjuk, mely keresztezés által oly szép egyedeket fogunk nyerni, amelyek testben majdnem akkorák, mint a telivér langsánok, de ezenkívül sokkal edzettebbek és fürgébbekké válnak.

A 2. számú ábrán két langsán-keresztezésből származó jérezét és egy kakast mutatunk be, amelyek már így, a képen is, megmutatják a különbséget a keresztezés és az 1. ábrán közölt tisztavérű magyar tyúk nagysága között.

A langsán-kakas a hazai tyúkkal párosítva tehát igen szép alakú, sötét tollazatu, nagy és mély testű, rendkívül sok és izletes husu, szorgalmasan tojó és fürgé ivadékot ad.

A magyar tyúk és brámakakasok utódai, mint azt a 3. ábrán láthatjuk, szintén nagyobbak, mint a tisztavérű magyarok s e mellett majdnem olyan edzettek és igénytelenek. A csibék korai kelésüek szoktak lenni, hamar tollasodnak s már nyolcz hónapos korban tojni kezdenek. Ami azonban leg-

Magyar tyúk és világos bráma-kakas ivadéka.

főbb a bráma-magyar keresztezésű utódok tojásai kevés kivétellel sárgás héjjal bírnak és sulyosak.

Az elmondottakból tehát azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy nagyobb testre tenyésztve a magyar tyúkot langsánnal; nagy és sárgaszínű tojások termelése céljából ellenben brámával kell hazai viszonyaink között a magyar tyúkot nemesíteni.

—gh—

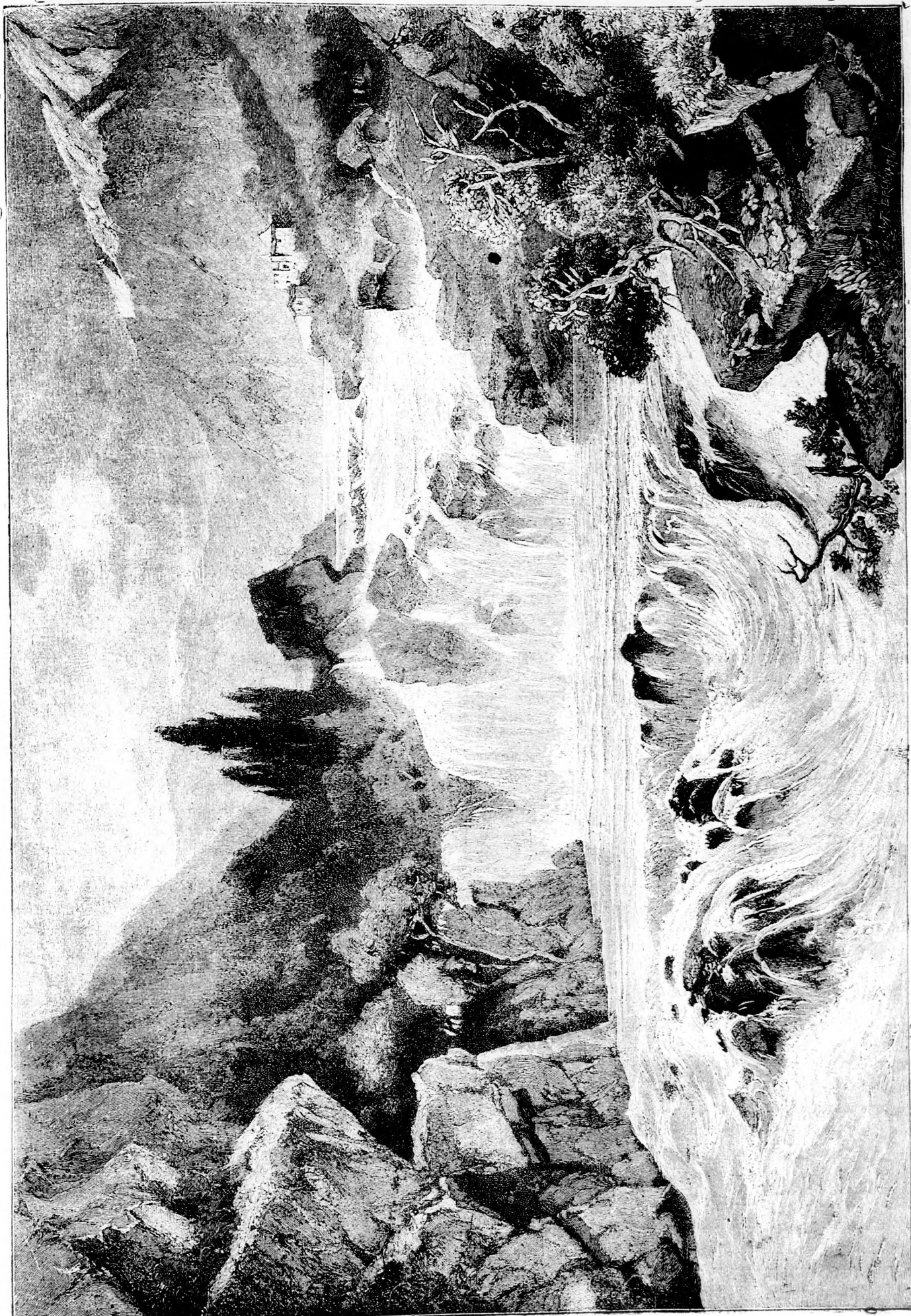
Egy jó hidlás.

A fahidlás, különösen lóistállóknban nem a legjobb s a rajta álló állatok egészségére káros is. Olesóságánál és egyszerűségénél fogva sokoldalú előnnyel bír a homokhidlás, amely hogy eléggé gyakorlati, a következőkből láthatjuk.

A lovak a homokhidláson puhán állanak s az ilyenek fekvése, ha felkelnek, pártatiprást, vagy más-nemű sérülést oly könnyen nem okozhatnak maguknak. A rosszul szerkesztett fahidlások alatt a vizelet is meggyülik s bevevén magát a fába, továbbá folyton tartó rothadása által is az istálló levegőjét büzőssé teszi, a mi a szemnek és a ló tüdejének van ártalmára. Mindez a homokhidlásnál nem fordul elő, főleg ha a homok minden két hétben felforgatatik s felül néhány lapát friss homokkal felszóratik.

A homokhidlás a kovácsszámlát is megcsappantja, mert kiméli a patkót; különösen télen, amikor a lovak sokszor 14—16 órát töltenek az istállóban. A homokból, minthogy az a hig ürüléket egy esepig magába szívja, jó trágya nyerhető. Olesőbb is a homokhidlás, mert tatározásra nem szorul, elég évente egyszer ujjal feleserélni, időközökben csak megforgatni és felületét friss homokkal beszórni elégséges.

A vizeletet levezető csatornákra homokhidlás-

V I Z E S É S.

nál szükség nincs, csupán arra kell vigyázni, hogy az állás elég hosszú legyen, hogy a vizelet — még kanczánál is — ne a járdára, de a homokra essék. Általában jászollal együtt 3:50 m. hosszú állás elegendő.

A homokhidlás készítése a következő: alól 15—20 cm. vastagon egy agyagréteget teszünk le, hogy ez a vizelet elszívargását megakadályozza, föléje pedig 50—60 cm. vastag homokréteget szórunk, amelyre, ha átnedvesedett és ülepszik, még 10—15 cm. homokot teszünk. Sulyt kell a homokhidlás elkészítésénél még arra is fektetnünk, hogy a ló eleje alatt az állás valamivel magasabb legyen és hogy a jászol, illetve rács, ne legyen tulságos magasan, mert ez hajlott hátat eredményezhetne.

A homokhidlás előnyei közé sorolandó az is, hogy patkányok, egerek meg nem fészkelik magukat benne, ami pedig egyéb hidlással ellátott istállóban gyakori eset.

Vegyesek.

A ludak hizlalása, tömése és koppasztása. Kisgazdáink által követett eljárás a ludak hizlalására nézve, valóságos állatkinzás számba megy. A sötét, piszkos ketreczek között tartott s hizlalás alatt álló ludaknak 1., tollazata nem oly értékes, mert elveszti tiszta hófehér színét s piszkossárga színt nyer, 2., az állatok husa nem oly izletes, sőt sok esetben nem is egészséges. Legtöbb helyen tömik a ludat, vagyis a gazdasszony ujjáival tömi a lud gégéjébe a kukoricaszemeket. A hizlalás e módjában vajmi kevés ráció van, mert amennyit a gazdasszony a vámon nyer, annyit veszít a réven: 10 hizlalás alá fogott lud közül a hizlalás négy hetében 2—3 ludat rendszerint agyontöm, megfojt. Legezészerűbb a ludak hizlalásánál azon eljárást követni, hogy a hizlalandó ludakat elzárt, körülkerített helyen tartjuk, a hol azonban szabadon mozoghatnak, s az eléjük rakott eledelből annyit lakmároznak fel, a mennyi nekik teszük. Kezdetben a felaprózott sárga répát, főtt burgonyát adjuk eléjük s mikor már kissé megjavultak akkor kezdjük az árpával és kukoricával való hizlalást. Négy hét alatt hasonló eljárás mellett majdnem oly súlyu, izletesb hizott anyagot nyerünk, mintha tömtük volna a ludakat. A ludak koppasztásával tenyésztőink az állatkinzás legvégsőbb határáig mennek. A megkoppasztott lud először nehezen hizlalható, husa nyers, nehezebben sül s megsülés után is izetlen. Sokan a tenyészállatokat is megfosztják tollaiktól, ennek meg az az eredménye, hogy az így elkinzott állatok utódai satnyák.

Egerrágás ellen. A gyümölcsfák tövén egerrágás ellen a következő ezészerű eljárások bizonyultak igen jónak: fa- vagy kőszénhamut 10 centiméter szélesen és ugyanilyen vastagon teregetünk a fa töve körül, miután előbb ugyanakkora területről a föld eltávolított. A mezei egerek a karbolsav szagától is elmenekülnek. 100 gramm karbolsav 1 liter vízben higitva és a fa körül — természetesen nem igen közel a törzshöz — fellocsolva, teljesen elégséges az egerek távoltartására.

MULATTATÓ.

Csurogtatod...

*Csurogtatod, szürögeted
Angyalom az édes tejet,
Áldjon meg az Isten téged
S áldja meg két dolgos kezéd.*

*Nem is adnád más kezébe,
Mert édesebb a tiédből
S hamarabb is lesznek nagyok
Az aranyos kicsikékből.*

*Ennek is adsz, annak is töltés
Édes szók közt poharába —
Boldogabb-e ennél ott fönn
A kicsikék mennyországá?*

*Meleg szírvvel kezded, végzed
Anyai nagy gondod sorát,
Áldjon meg az Isten téged
S lábaidnak minden nyomát.*

Tarcsfalvi Albert.

A hazai föld.

— Elbeszélés. —

Irta: Sziklay János

(Ebben az elbeszélésben meg van írva Bátek Andrásnak, egy Amerikába kivándorló polgártársunknak a szomorú története, viszontagságos otttartózkodása és hazatérése.)

Szárazföldre léphet megint a tengerdobálta hajóról Bátek András, aki lakozék valaha a szép Dunántulon, Dobra községben, de most lerongyolva, megöregedve, megrokknva jön haza a tengerentúlról, a szerenese esábitó országából. Aranyhegyeket látott a nyugtalan lelke abban a távoli országban, selyeméletet, kincset ígértek neki: mit ne ragadna meg a nyomoruságban levő ember, ha jobb sorsot ígér neki reménye?

Éppen özvegyen maradt, mikor hajlott a vele együtt elégedetlen emberek szavára s eltökélte, hogy ő is kimegy Amerikába. Két kis árváját rábizta a nénjére. Majd küld neki tartásukért pénzt Amerikából, az Eldorádóból; csak viselje gondját a szegény anyátlanoknak, akik egyideig apátlanok is lesznek. De nem nagyon sokáig. Majd bejön értük, ha gazdag ember lesz.

A gyermekeken kívül nem hagyott mást itthon, mint egy rongyos tetejű kis kunykót, meg egy szé-rüskertet hozzá. A földet már eladta előbb, nem ő,

hanem a fiskális; igazán fölösleges dologgá vált a szérüskert. De megtartja mégis. Ne nevezze senki fia hajléktalanoknak az ő gyerekeit, ha nem találna még sem megjönni, meghalna az új világban. Ez a ház az övék marad. Meg egy sir ott künn a temetőben, az édes anyjuk hajléka.

Három esztendeig járta az őszmezőket, a rengeteg városokat, melyek annál idegenebbek voltak neki, mert még az emberek szíve is koporsóba van ott zárva. Aranykoporsóba, kőkoporsóba. Meghalt a világnak, csak magának él.

(A kivándorló apák.)

(A gyerek.)

K I V Á N D O R L Ó K.

Dolgozott Bátek András keservesen, vesződésekben, szolgamunkáját; türtte a nyomoruságot, betegséget, amíg azt nem érezte, hogy már törik a korsó... Ha meghalnia kell, haljon meg inkább otthon, temessék a megboldogult felesége mellé. Lesz valaki legalább, aki szól hozzá haló porában, a gyermekei. Most itt elevenen szóba sem állnak vele.

Nem hal-e meg az uton? Sőt úgy érezte, hogy visszatér az ereje. A hazai levegő közeledése adta vissza. Frissült a vére, megelevenedett a reménysege.

Oh, még a koldusnak is jobb dolga van a hazai földön, a saját népe közt, a hol mondhatja: adjatok. Ha nem ad az egyik, megérti a kérészót egy másik.

A zajgó kikötőben nem áll meg egy pillanatra sem. Nem nézi a nyüzsgő embertömeget, nem nézi a nagy házakat: mit neki ez a nagy város? Fel van írva egy czédulára merre kell mennie, hogy a vasutára érjen; onnan az állomástól minden vonat haza felé indul, akár kerülővel, akár egyenest, az is mindegy neki, csak haza juthasson.

Egész éjjel szalad a vonat. Bátek András nem tud aludni a gondolataitól. Mekkora a gyerekek? Ha élnek. Igen, ha élnek. Nem hallott egy szót sem felőlük három esztendő alatt. Jobb helyen voltak szegények, mint a merre ő hentergett, az bizonyos. Mert egyszernél többet nem tudhatta nénjével, hogy merre van; soha sem tudta, hova vetődik.

Aztán meg van-e a ház? Ki lakik benne? Nénjére bizta, hogy gondját viselje. Ha lakó van benne, akkor de kell könyörögnie magát valahol, a míg kimehet az a lakó, mert hiszen ki nem dobhatja.

Ha istálló lesz a lakása, azzal sem törődik. Jobb még az is az idegen palotánál.

Dolgozni fog újra. Összekuporgatja a kis nap-számot, aratórészt árát addig-addig, míg a szérüs kerthez megint vehet egy kis földet. Csak akkorát vehessen, hogy egyet fordulhasson benne az eke: akkor megtalálta újra az élete fonálát, akkor nem lesz eleven halott, mint most. A kis leánya főzi majd a sovány ebédet — milyen királyi étel lesz az! — Kis leánya. Lehet már tizenhárom éves. Főzhet, moshat már. A fiu, az tiz esztendő. Azt beadja pásztorgyerekeknek vagy másnak; meglesz a kenyere, a míg legénysorba állhat.

Boldog lesz megint; lesz hajléka, földje, atyafia, meglesz a faluja. Vajha soha sem hagyta volna ott.

Mikor a második reggel világossága piroslik be a kocs ablakán, elfutja a könny szemét.

Az a ködös hegylánc Magyarország hegysége! Jól megjegyezte, mikor elhagyta az országot. Nehéz szívvel akkor is, de repkedő lélekkel. Most nem bir

odatekinteni; megvakítja szemét a könny, lenyomja fejét a bánat sulyossága. Félig kábultan huzódik össze a pad sarkában; álomnak hiszi a felhangzó magyar szót, mely állomásról-állomásra sűrűbben szól a fülébe.

Gyalog megy az állomásról Dobrára. Soha sem lépkedett ilyen könnyen. Pedig csak úgy zörög a esontja, fáj a szíve, fáj a lába minden dobbantásnál. De érzi, hogy mulik-mulik ettől a fehér portól, mely belepi a tüdejét, a fákát, a gyeget. Másnak méreg ez a meszes por, úgy mondják, de neki most orvos-ság. Minden baja meggyógyul tőle.

Nem kanyarodik a háza felé!

Előbb a gyerekeket! Azokat kell látnom. Talán az sem jutna eszembe, melyik a házam. Megváltozott itt sok minden. A kertszeren olyanok voltak azok a jegenyék, mint a páleza. Meggyarapodtak szépen. Azonképen fogytam le én... Tűz is lehetett a faluban. Sok a eserépszindelyes uj tető... Csak nem pusztult el az én kis hajlékom? Azt ugyan nem építette föl senki, ha leégett.

A nénje háza is eserépre van fogva. Zöld rácsos kapu az elején. No ezek jól adják. De legalább jó dolga lehet az én szegény apróimnak.

Egy kis fiu játszik a ház előtt a porban. Valami kósza gyerek. Piszkos a gatyája, rongyos az inge; a hátán, a mint kilátszik, szederjes daganatok huzódnak végig, mint a jóllakot pióczák.

— Itt lakik-e a Csordás Mihályné, a Bátek Eszti? kérdi a fiut.

— Itt ám. De nincs itthon. Lakodalomba mentek.

— Hát a gyerekek?

— Miféle gyerekek? kérdi a kis fiu álmálkodva.

Hát a kik nála vannak. Nem ismered a Bátek-gyerekeket?

— Az egyik én volnék?

Te? kiáltja Bátek András, nevetve-sírva egyszerre. Oh fiam, jaj fiam! Te!

— Kiesoda kend?

Bátek megöleli a fiut, odahuzza a szögletkőhöz leül és ölébe nyomja a fejét.

— Az én fiam vagy, édes. Bátek András vagyok. Hol a nénéd, a kis Panna?

— Oh, az már régen meghalt.

— Az is?... Oh jaj; hát nem nézhette a szegény asszony az árvaságát. Eljött érte. Eljött. De nekem is hagyott egyet, Téged. Vártál-e rám, fiam? Emlégettel-e sokszor.

— Vártam apám, vártam kendet. Vigyen el engemet is abba az Amerikába. Megirtam volna, ha tudnék irni. De még iskolába sem járattak. Gonoszul bántak velem édes apám. Az isten a megmondhatója, milyen gonoszul. Szidás a fölöstököm, verés az ebédem, koplalás a vacsorám. A házőrző kutya herceg én hozzám képest, pedig az nem atyjafia az én nénémnek. Vigyen el édes apám innen!

Busmogorván hallgatja Bátek András a fiu panasztát.

— Majd másképp lesz ez fiam. Most már én viselek rád gondot.

Siralom fogadja az első perczen, siralom azután, mindenfelé. Elpusztult a háza. Még a négy falát is megbontotta az idő, megbontották a rossz emberek, lopkodják a gazdátlan téglát, vályogot.

De meg van a szérüs kert. Egy darabka föld. De elég most. Egy kis szalmakunyhó elfér rajta. Ez lesz az ő vára. Hiszen Bátek András nagy kincset talált: megtalálta megint a hazáját.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. —

(14)

Irta: **PÉTERFI TAMÁS.**

(Folytatás.)

— Rajtam nem fog mulni. Éjjel-nappal készítem, ha rendelkezésemre fog állani a puskapor.

— Gyorsan megy a készítése? — tudakolta Flóra.

— Pár nap alatt nagy mennyiséget állítunk elő. Eszter is fog segíteni. Hanem a puskaporos hordóval hogy lesz?

— Még az éjszaka elhozzuk. Majd kitalálom én az alkalmat. Aztán holnap egész nap itt leszek. Ebédet is innen küldünk a malomházba, de okát kell adnunk ittlétemnek.

— Mindenesetre a valódi okot elhallgatjuk. Flórát nem is hívom segíteni. Neki másfelé van dolga. Most már ennyivel is elébbrehaladtunk a tervünk tekintetében.

— Csak el ne késsünk! — aggódott Eszter.

— Mikorra gondolt a kitörést, Flóra? — kérdezte Bárdyné az oláh bíró leányától.

— Egy hét legkésőbb.

— És az eshetőségek szerint mennyi a legközelebbi határidő? — kérdezte aggódó arccal Bárdyné.

— Én tizenkét órával elébb tudtlak mindenről, mert...

Itt egy tompa dördülés hallatszott és szakította meg a beszélő »flore mundrá«-t. Bárdyné ijedve kérdezte vendégeit:

— Nem hallottad?... Nem hallottátok?...

— Mit sem hallottam, ami megijeszthetne, — felelt Flóra.

— Egy lövés dördült el; — folytatá nyugtalanul az urnó.

— Észrevettem, hogy egy pinceajtót becsaptak, — magyarázta Flóra esendesen. De olyan tompán hangzott a földalatt, hogy az lövés nem lehet. Ugyan ki lehetne itt, hogy én ne tudjak róla?...

Az aggódó Bárdynét még Eszter is bátorítja és megnyugtatóan igyekszik:

— Képződés, semmi egyéb. Ez pedig azért van, mert puskaporról beszélünk.

— Képződésnek semmi áron sem mondhatom, — folytatja Bárdyné, tovább töprenkedve. Ismerem a lövés hangját és megtudom különböztetni más hangtól, bármilyen távol legyen tőlem.

— És ha itt találnak most készületlenül!?... — sóhajtott fel Eszter, összekulesolt kezekkel.

Flóra határozottan kezdte biztatni a remegőket:
— Az életemet teszem rá, hogy nem lázadásból jött a zaj. Tegnap mégcsak eltávoztak a drága népbizdítók, akik vendégek valának Kis-Székelyen. Eltelik öt-hat nap, amíg visszajönnek, ha mindjárt nagyon gyorsan járnak is el. Fegyver, lőszer még semmi sincs, anélkül pedig nem mozoghatnak. Fegyver kell legelőbb. Az tüzezi a felkelésre, mert úgy vannak vele, mint a gyerek a kanállal, ha már a kezébe vette, még üresen is szájába veszi, ha kis kocsit adnak, azt huzni kezdi: a nép pedig használja a fegyvert, mert már ugyanis meg van...
Tovább beszélgettek hárman. Flóra mindenáron

— Mi történt, Izra?...
— Semmi! — válaszolt a legény nyugodtan és köszöntötte az ablaknál állókat.
— Utánam jöttél tehát?... — kérdezte a székegy leány.
— Ugy gondoltam, hogy helyes lesz, ha hazakísérlek. Áztán mondani is akarok valamit.
— Azonnal jövök, — szölt le az ablakból Eszter, — várj meg ott.
— Csak bucsuzz el, testvér. Megvárlak.
Eszter becsukta az ablakot és gyorsan készült távozni. (Folyt. köv.)

KIVÁNDORLÓK. (Az anyák és gyermekek.)

megnyugtatni igyekezett őket. Husz perczig tartott még a beszélgetés, mikor valaki közeledett a kert felől. A tompa lépések zaját legelőször Flóra hallotta meg és megjegyezte:

— Mintha gyors lépésekkel jönne valaki?!... Hallgatóztak. Aztán Bárdyné szólott:

— Akos alszik. Vajjon ki jöhet?

Flóra fölállott és a kertre nyíló ablakhoz lépett.

— Mondtam, hogy lépések zaja volt. Ott jön a kertben.

Bárdyné és Eszter szintén az ablakhoz léptek és a székegy leány fölismerte a közeledőt.

— Izra, a bátyám?!... Istenem, ez rosszat jelent! — sóhajtott Eszter. Szabad fölnyitanom az ablakszárnyakat?

— Csak tárd fel, — biztatta az urnő, aki szintén megismerte a kertben közelérkező Balog Izrát.

Eszter siettében nem bírta feltárni az ablakszárnyat. Bárdyné figyelmeztette a zavartan igyekező leányt.

— Oldalról is záródik!

Eszter lázas gyorsasággal nyitotta fel az ablakot és reszkető hangon szólt a bátyja elé:

Szórejtvény.

Madár vagyok, mert repülök.
Éjjel járok, nappal függök.
Szárnyon szállok és biztosan,
Ámde azért nincsen tollam.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő április hó 7.

A „Független Ujság“ 12. számában közölt talány megfejtése

LIDI

Helyesen fejtették meg: Méry Etelka, Venyige Erzsébet, Szentannai Berta, Szabó Mariska, Dóssa Juliska, Kovács András, Navreczki József, Baráth János, Becze Károly, ifj. Szatmáry Sándor, Horváth Sándor, *Stokker Domokos*, Fodor Sámuel, S. Szabó János, ifj. Boros Péter, Bakonyi István, Huszár András, Abonyi kath. olv. kör.

A sors húzásnál *Stokker Domokos*, (Tovarnik) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Közös sors« című ejedeti székegy regényét küldöttük meg.

A »Független Ujság« 11. számában közölt talányt utólagosan még beküldötték: Kosza Imre, ifj. Papp Lajos.

Képeinkhez.

Kivándorlók. Már több cikk jelent meg lapunk hasábjain a kivándorlókról, akik abban a szép reményben hagyják el a haza földjét, hogy Amerikában sok pénzt szereznek — és ezer közül kilencszázkilencvenkilenc keservesen csalódik. Ugy tapasztalják aztán, hogy olyan erőmegfeszítéssel idehaza is lehetett volna annyit keresni és mégis itthon volnának, nem az idegenben. A kivándorlást meggátolni, megakasztani nem lehet, mert szabad költözködési joga van mindenkinek, azonban a lelketlen, hazug ügynököket bekellene csukni, hogy hamis adatokkal, ámitásokkal ne csábítsák el a magyar haza lakóinak fejét. Mert ők csak azért hazudnak, hogy a kivándorlókat valamely bányába, vagy gyárba eladják darabszámba, mint a barmot. Ebből szép hasznot huznak és az nekik mindegy, hogy barommal, vagy emberrel kereskednek. A fő, hogy haszon legyen és az megvan az emberárulásnál. Sajnos, ezt hiába mondjuk mi el, mert mindenki csak akkor hiszi, ha már megpróbálta.

Mai képeink között hármat közlünk a kivándorlók csoportjából. Első, ahol a ház fejei, az apák vannak. Másodikon már a nők is utánok mennek a gyermekekkel. A harmadik képen a kis fiu, mint hirdapáruló ott áll kis batyujával. Nyomorúságos állapotjuk van és kétes a jövő, hogy valaha még látják-e az édes szülőföldet, vagy soha sem!

Vizesés. Van-e szebb látvány a természetnél? Van-e szebb látvány egy óriás vizesésnél, melyet nem emberi művészek, hanem a természet művésze alkot. A magaslatokról alázuhanó víztömeg zugva hull alá a kőszirtekről és a vízfodrok megtörve gyöngyöznek az esés alatt. Tündéri látvány a vizesést nézni, mikor a napsugarak rávetődnek, esodás szivárvány képződik a víz fölé. Szép vagy oh természet! oly esodásan szép, hogy emberi ész soha föl nem ér. Mai képünkön egy folyón képződött vizesést mutatunk be. Ez is sikerült kép, de milyen gyönyörű lehet ezt, ott a valóságban szemlélni?

LEVELES-SZEKRÉNY.

M. P. urnak. 1. Szőlővesszőkért legjobb, ha a kerületi szőlőszeti felügyelőhöz fordul, az minden részletes felvilágosítást szívesen megad. Ki az ön kerületi felügyelője, nem tudjuk, mert elfelejtette levelére lakóhelyét ráírni. Ha lakóhelyét tudatja velünk, legközelebb a szőlőszeti felügyelő nevét és székhelyét is megírjuk önnek. 2. A nagykorúnak joga van a maga részét tisztán követelni. De amint ön írja oly bonyolult a kérdés, hogy abban mi így távolról tanácsot nem írhatunk, forduljon egy megbízható ügyvédhez. — **J. A. urnak Zólnok.** A 18 év óta elfelejtett illeték kamatainak elengedése végett tessék a m. kir. adófelügyelőséghez részletesen megokolt kérést beadni. Az hiszük, hogy méltányolni fogják kérését. — **Kovács András urnak.** Persze, hogy befogta és kendővel be takata a hóhér a szemét. — **Kardos István urnak.** Magyarországon több szénbánya van, de azoknak a címét hiába írjuk meg önnek mert onnét legfeljebb csak egy egész vasuti vagonnal lehet szenet rendelni; de akkor se biztos, hogy adnak, mert a bányák előre eladják a szenet a szénkereskedőknek s másnak csak akkor adnak,

ha jut. — **Sz. J. urnak.** Ha vadászjegye nincs a esendőrek egész joggal lefoglalhatták az ön fegyverét, ha vadászaton fogták. A főszolgabíró majd keresetet fog indítani ön ellen s akkor a fegyverét is visszakapja, de előbb megbírságotlják. — **Barna Mihály urnak.** A kértett lap czime „Mészárosok és Hentesek Laja“ Budapest, VII., Erzsébet-körut 2.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1901. márczius 30-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 14:40—15:60 K. *Rozs* 14:00 K-tól 14:60 K-ig. *Arpa* 11:40 K-tól 12:40 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-tól 17:20 K-ig. *Zab* 11:70 K. *Tengeri* 9:90 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:00	23:90	23:10	22:30	21:80	20:50	19:40	16:30	11:60

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 8:90 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 24—28 K, aprószemű 24—28 K, *tarka* 22—28 K, *lencse* 24—40 K, *borsó* héjas 28—36 K, *lóhere* 136—153 K, *lucerna* 88—96 K, *baltacim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 4—560 fillér, muhar 510—540 fillér, zsupszalma 290—320 fillér, zomszalma 260—310 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 92—95 fillér, 280—300 kg.-mos 91—94 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 85—83 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 62—69, középminőségű 55—59, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—64, magyar tehén középminőségű 39—68, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—62, szerbiai ökör jobb minőségű 41—65, kivitel —, középminőségű 42—48, szerbiai bika 48—62, szerbiai bivaly 30—42, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—2:60 K, csirke 2:40—2:50 K, kappan hizott 4:00 K—4:40 K. *Rucza* 4:50—6:00 K. *Lud* hizott 13—14 K. *Pulyka* sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 70—71 K, erdélyi 68—69 K, ládánként. *Tea*, tojás 100 drb 4:80—5:00 K.

Tejtermékek. *Teavaj* 2:40—3:00, *tejföl* 64—80 fillér literenként, *főzövaj* 1:90—2:00 K, *tehenturó* 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. *Sárgarépa* 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 12 00—16:00 *Petrezselyem* 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 9—10, *zeller* 100 drb 4:00—6:00, *karalábé* 2:00—2:40, *vöröshagyma* 100 kötés 00—drb 2:00 q 12—14, *foghagyma* 36—36, *vörösrépa* 100 00—, 1—1:60, *fehérrépa*, *fejesskáposzta* 20—32, *kelkáposzta* 100 drb 5:00—7:00, *vöröskáposzta* 16—24, *fejessaláta* 12:10—17:0, *kötött saláta* 0:00—0:00, *burgonya* *rózsa* 1 q 4:20—4:80, *sárga* 3 80—4:20.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!
1600 gőzcseplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcseplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyék kívánatra díjmentesen küldetk.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő készleteit, szalmakazalóit,

Millennium⁴ legújabb szerkezetű 566 fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack-rendszerű, aczelöntésű ekéjével ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készíti:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. után.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

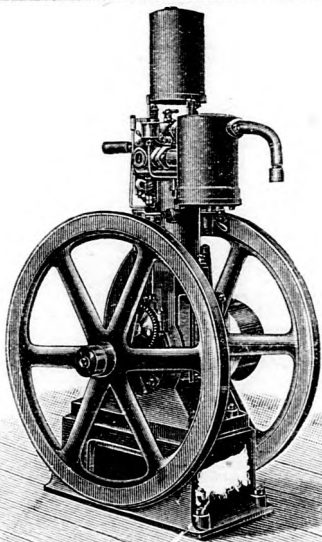
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N .

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

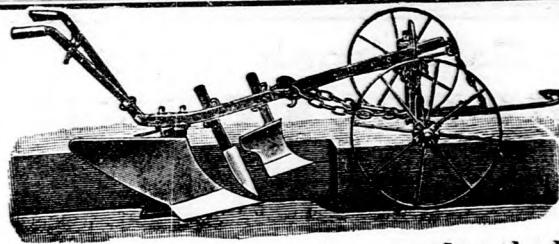
petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

adómentes és
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kiva
natra küldünk.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

aczel gerendelylyel, állítható szarvak-
kal, pánczélemezekkel, aczelöntvény-
eketesttel.

Többvasu ekék,

Finom-, szántó-, csukló-
és rét-boronák,

Háromtagu- és egytagu
hengerek,

Szab. egyetemes-sorvetőgépek,
Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körut 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100
lóerőig.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
 vezelőt PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * BUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdáknak fontos!
HREBLAY EMIL
 állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lud és kacsza tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről	1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők aszerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben: 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Körtelek.)